

Darbinieku testēšana (ar sertifikātu).

5.4.2. apakšpunktā minētā prasība pēc testēšanas sertifikātiem tiek attiecināta uz darbiniekiem, kuri strādā paaugstināta riska apstākļos (kontakts ar klientiem vai lielu skaitu cilvēku, ciešs kontakts ar citiem darbiniekiem, citi paaugstināti inficēšanās vai inficēšanas riski). Šādiem darbiniekiem jābūt vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātam. Apzinoties, ka ne visi šajos darbos iesaistītie darbinieki, kuru darbs klātienē ir svarīgs organizācijas darbībai, ir laicīgi vakcinējušies, pagaidām tiek pieļauts, ka darbinieks var veikt savus darba pienākumus ar testēšanas sertifikātu. Tomēr jāņem vērā, ka tests nepasargā darbinieku no inficēšanās un šāda pieeja negarantē drošību, tādēļ šāda prakse nav uzskatāma par normālu *modus operandi*. Minētā nodrošināšanai ir paredzēts, ka darbinieks atrodas darba vietā ar testēšanas sertifikātu, kas izdot ne agrāk kā pirms 72 stundām, proti to veic ne retāk kā 2 reizes nedēļā. Testēšanas sertifikāta mērķis ir ar atbilstoši procedūrām un profesionāli veiktu Covid- testu pārliecināties, ka darbinieks nav inficējies un nevar inficēt apkārtējos. Šo testu veic neatkarīgas (testēšanas rezultātā neieinteresētas), speciāli apmācītas personas un par testu tiek izsniegts testēšanas sertifikāts.

5.4.2. apakšpunktā minētā testēšanas sertifikāta iegūšanai ir derīgs ne agrāk kā pirms 72 stundām veikts Covid-19 ātrā antigēna testa rezultāts. Aicinām, sazinoties ar testēšanas vietu, norādīt, ka nepieciešams **ātrais Covid-19 antigēna tests testēšanas sertifikātam darba pienākumu veikšanai**. Šī testa rezultātus var saņemt 15-20 minūšu laikā, tas ir pieejamāks un lētāks par laboratorijā veikto PQR testu (izmantojot iztriepi no deguna vai rīkles vai siekalu paraugu). Tests ir pieejams vairāk kā 120 testēšanas punktos, tiek veidoti jauni. Informācija par testēšanas sertifikātu izsniegšanas punktiem ir pieejama Nacionālā veselības dienesta mājaslapā - <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/media/10914/download>

Gadījumā, ja 10km attālumā no darba vietas nav iepriekš minētā testēšanas punkta, kas izsniedz sertifikātus, darba devējs šiem darbiniekiem var organizēt testēšanu pats. Šādā gadījumā darba devējs testēšanu organizē vai nu sadarbībā ar ārstniecības iestādi vai ārstniecības personu, vai izmantojot paštestus (persona pati veic testēšanu darba devēja nozīmētas atbildīgās personas uzraudzībā). Ja darbinieku kolektīvajā testēšanā tiek iesaistīta ārstniecības iestāde, tad ir iespējams saņemt testēšanas sertifikātu (ja ārstniecības iestādei ir noslēgts līgums ar NVD par šādu sertifikātu izsniegšanu). Ja darba devējs organizē darbinieku testēšanu uz vietas, izmantojot paštestus, tad darbinieku testēšanas rezultāti ir jāreģistrē ar darbinieka parakstu, lai būtu iespējams paštestu veikšanas faktu uzrādīt kontrolējošām iestādēm.

Izmantojot paštestus, ir svarīgi pārliecināties, ka darbiniekiem ir saprotams, kā testus veikt, un ka darbinieki testus veic pareizi. Ja testa rezultāts ir "*nenoteikts*", uzreiz jāveic atkārtots tests. Gadījumā, ja darbinieka veiktā testa rezultāts ir "*pozitīvs*" vai atkārtoti "*nenoteikts*", viņš nedrīkst turpināt uzturēšanos darba vietā, darbiniekam ir jāievēro izolācijas prasības un jādodas uz laboratoriju veikt apstiprinošo (PQR) testu.

Ir ievērojami atvieglotas prasības ārstniecības iestādēm, kas vēlas veikt Covid-19 antigēna testus, izsniedzot digitālo Covid-19 sertifikātu. Informācija ārstniecības iestādēm, kas vēlas uzsākt šādu testu veikšanu: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/atvie-covid-19-antigena-testi-un-digitalais-covid-19-sertifikats>

Darbinieka apliecinājums

Paredzēts 5.49.10. punktu labot, nosakot pienākumu darbiniekam apliecināt to, ka darbiniekam nav Covid-19 saslimšanas pazīmes vai nav jāievēro izolācija, mājas karantīna vai pašizolācija.

Ja darbinieks atsakās pildīt apliecinājumu, darbinieks nepilda darba vietā noteiktās epidemioloģiskās drošības prasības. Šādos gadījumos rīkojas tāpat kā citreiz, kad darbinieks nepilda darba kārtības noteikumus, piemēram neievēro veselības pārbaūžu veikšanas nosacījumus utml. Šādos gadījumos darbinieku nepieļauj pie darba pienākumu veikšanas.

5.49.10. punktā noteiktā apliecinājuma mērķis ir stiprināt drošības prasību ievērošanu darba vietā. Sniedzot šādu apliecinājumu, darbinieks katru reizi apzinās, ka zina epidemioloģiskās drošības nosacījumus, zina sekas par to neievērošanu, un ir spiests apzināti veikt izvēli noteikumus ievērot.

Darbinieks apliecina, ka:

- 1) viņam nav akūtu elpceļu infekcijas slimības pazīmju (klepus, aizlikts deguns vai šķaudīšana, paaugstināta ķermeņa temperatūra virs 37°, drudzis, galvas vai muskuļu sāpes, sāpes kaklā, garšas vai ožas traucējumi);
- 2) viņam nav diagnosticēta inficēšanās ar Covid-19 vai noteikta izolācija;
- 3) pēdējo 10 dienu laikā nav bijis zināmām ciešs kontakts ar SARS CoV-2 inficētām personām (vienā māsaimniecībā, viesos vai darbā u.c.);
- 4) viņam nav noteikts kontaktpersonas statuss;
- 5) viņš pēdējo 10 dienu laikā nav uzturējies ārvalstīs (izņemot zema risku valstu sarakstā iekļautajās valstīs);
vai, pēc uzturēšanās ārvalstīs, viņam nav jāievēro 10 dienu pašizolācija (vakcinētām un pārslimojušām personām pēc augsta riska valstīm),
vai viņš ir ievērojis pašizolāciju 7 dienas un tai ir negatīvs PQR tests.

Apliecināšana organizējama tādā veidā, lai personai katru reizi būtu nepieciešams veikt apzinātu, personalizētu darbību. Piemēram, formā ierakstot savu vārdu, uzvārdu un veicot atzīmes pretī nosacījumiem, un parakstoties; vai, grupā – parakstoties zem nosacījumiem pretī savam vārdam un uzvārdam; vai aizpildot formu elektroniski; vai elektroniski nosūtot apliecinājuma tekstu (saīsinātu); vai savādāk, atbilstoši institūcijas darba organizācijai.

Apliecinājuma procedūras un darba devēja rīcība pārkāpumu gadījumā iekļaujama darba devēja iekšējās kontroles sistēmā epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai. Ja persona atsakās sniegt apliecinājumu vai to dara nepatiesi, tā ir pārkāpusi epidemioloģiskās drošības prasības.

Šī norma neattiecas uz profesijām, kurās ir noteikti īpaši Covid-19 drošības protokoli (piem. medicīnas darbinieki, kas ikdienā nonāk kontaktā ar inficētajiem).